

tal efter sin Optræden dengang har nogen Opfordring til at modarbejde det af mig i denne Samling forelagte Lovforslag, saaledes lod Regjeringen sig det være magtpaaliggende strax at søge at opfylde det Ønske, der i den omtalte Retning var blevet udtalt, og inden 14 Dage, efterat Rigsdagens forrige Samling var bleven sluttet, udgik der derfor fra Regjeringen Forlangende om at faa disse Dplysninger tilveiebragte. De ere ogsaa forsaavidt nu tilstede, men ikke, hvad man vistnok vil finde ganske rimeligt efter det korte Tidsrum, der er forløben, endnu bearbejdede i en saadan Form, at man derpaa kan bygge noget videre Resultat. — Mit Lovforslag i denne Samling gaar jo imidlertid heller slet ikke ud paa at bygge storlaaede Resultater paa de Dplysninger, der saaledes ere tilveiebragte; det gaar kun ud paa at benytte den Fremgangsmaade, der, saavidt jeg skjønner, blev anbefalet af selve det ærede Flertal i Fæstefagsudvalget her i forrige Samling, paa et saadant Punkt, hvor ingen nærmere Dplysninger ere nødvendige. Det ligger jo nemlig for allerede nu, og det laa for ogsaa ifjor, at der er mindst 30 store Godser her i Landet, deriblandt ikke saa ganske faa af de allerførste, hvor man ikke siden 1861 har solgt en eneste Gaard, og det ikke fordi ingen Gaarde have været ledige paa disse Godser, eller der ikke har været nogen Opfordring til at sælge, men kun fordi man ikke har villet. Der er i det samme Tidsrum paa de samme Godser dels blevet fæstet en Mængde Gaarde bort, dels, og det i en langt overveiende Grad, blevet benyttet den Brugsform, som er tilladt ved Forordningen af 15de Juni 1792. Og det er jo ingen Hemmelighed, mine Herrer, men det er Noget, som Enhver af os kan sige selv, at man har benyttet denne Form, blot fordi man ikke vilde sælge, og fordi Fæsteformen, saaledes som den forelaa efter Loven af 19de Februar 1861, paalagde Indskrænkninger, som man troede at kunne undgaa gennem de 50-aarige Forpagtninger. Jeg skjønner nu ikke rettere, end at det er i fuld Overensstemmelse med Udvalgets Flertals Indstilling i Fæstefagen ifjor, at man, hvor det saaledes er klart og

tydeligt, at der er Utilbøielighed til at sælge, benytter de indirekte Midler, der staa til Ens Raadighed, for at modvirke denne Utilbøielighed, og jeg troer heller ikke, at man skal kunne sige Andet, end at det er overordentlig lensældige Midler, som Regjeringen i saa Henseende har bragt i Forslag at anvende. Jeg indrømmer, at det store Tag i det heromhandlede Forpagtningsforhold blev gjort ifjor ved Loven af 25de Juni 1870, thi ved den forbød man i dette Forhold at tage Indfæstning, skjøndt det ikke var Fæste. Men, hvormeget jeg end indrømmer Banfælsigheden ved at vedblive at lovgive om det samme Forhold og ved at lovgive om det paany efter saa kort Tidsrum, som der er forløbet siden den 25de Juni s. A., saa kan jeg dog ikke erkjende, at man ikke nu burde medtage de Punkter, som man da forbigik, og jeg kan heller ikke erkjende, at det Lovforslag, der iaar er forelagt af mig, staaer i den fjerneste Strid med, hvad der blev vedtaget ifjor. Jeg tvivler aldeles ikke om, at dersom den Side af Sagen, som det af mig forelagte Lovforslag nu gaar ud paa at ordne, var bleven draget frem ifjor, saa vilde man ikke have næret nogen synderlig Betænelighed ved ogsaa at optage de derom nu af mig foreslaaede Bestemmelser i Loven. Naar det samme ærede Medlem (Strup), til hvilket jeg nys sigtede, har yttret, at man, naar man fandt, at der var en bestemt Modstræben hos nogle Godsetere mod at sælge, burde søge at ramme disse, men derimod ikke dem, som vare villige til at sælge, saa siger jeg dertil, at det er ogsaa dette, som det synes mig, man gjør. Den, der er villig til at sælge, behøver jo nemlig slet ikke disse Forpagtningsforhold paa 50 Aar; han har ikke Brug for dem. Det er derimod netop dem, som ikke ville sælge, og som gennem disse Forpagtningsforhold have fundet en passende Udvei til at slippe bort fra Indvirkningen af Loven af 19de Februar 1861, som mit Lovforslag tilsigter at ramme.

Strup: Jeg har, saavidt som det har været mig muligt, hidtil søgt at undgaa at komme ind paa denne Sags Realitet, idet jeg jo